

# İNCELEMELER

## KAÇ TÜRLÜ POLİTİKACI VARDIR?

**Politika işi her şeyden önce bir ahlâk işidir. Gerçek değerlerini tanımayan memleketler kalkınamazlar.**

Üç türlü politikacı vardır:

1. Menfaatçılar. Politikayı kendi menfaatleri için âlet olarak kullananlar. Hiç bir yetkisi olmadan ilerlemek, başa geçmek, mebus, bakan, Başbakan, Cumhurbaşkanı olmak isteyenler. Bunların kullandıkları metod tektir: İktidarda olanları yermek, düşürmek, meydanı boş bulunca da at oynatmak! Onun için durmayıp saldırırlar: «Memleketi felâkete sürüklüyorlar, ahlâksızlık aldı yürüdü, din, iman kalmadı..» derler!

2. Ne yaptığını bilmiyenler. Bu politikacıların hastalıkları ahlâklarında değil, kafalarında bilgilerindedir. Bunlar çok defa yurtlarını seven, yurtlarının yükselmesini isteyen iyi kalpli insanlardır. Ancak, ne yazık ki, dar kafalı, bilgisiz, kavrayışsız insanlardır. Daha kötüsü, sevgileri de yoktur. Durmayıp tenkit ederler. Ancak, bu tenkitleri hiçbir işe yaramaz. Çünkü temelsizdir. Ahlâk onları kötü insanlar oldukları için değil, anlamadıkları işlere burunlarını soktukları için mesul tutar.

3. Gerçek değerler. Bunlar, politika sezgisi, politika zekâsı, politika bilgisi taşıyan, politika tekniği kullanan gerçek politikacılar. Şahsi ahlaqları ne olursa olsun politika değeri taşıyan insanlardır. Birinciler gibi saldıracı, ikinciler gibi lafçı değildirlir, yapıcı, yaratıcı insanlardır. Sözlerinde öyle bir kısıklık, bu bu kısıklıkta öyle bir açıklık vardır ki, hemen güven sağlarlar.

Politikacının kim olduğunu görüyoruz. Şimdi bir de politikanın ne olduğunu görelim. Önce politika bir bilim midir, bir sanat mıdır? Politikanın en temelli karakteri bir iş, bir eylem, bir aksiyon olmasıdır. Onun için bilim değildir. Politika sanat değilse bilim midir? Denilebilir. Ancak, güzel sanatlar gibi yalnız içe dayanan, maran gözlük, demircilik gibi de yalnız görüye, alışkıya dayanan bir sanat da değildir. Politika bir iş, eylem olmak la birlikte bilime bilim kanunlarına dayanan bir sanattır. Politikanın dayandığı bilim sosyoloji ile psikanalizdir. Birincisi insan topluluklarını inceler, ikincisi insan ruhunu inceler. İkisi de müsbet bilimdir. İşte politika

cinin dayanacağı bilimler bu bilimlerdir.

Burada hatıra söyle bir soru gelir. Politikacının üçüncü takımından, gerçek bir politikacı olması için sosyolog ve psikolog olması şart mıdır? Hayır! Sosyologların, psikologların meydana koydukları gerçekleri tanımaları ona yeter.

Yazan:

**Ismayıl Hakkı Ballacıoğlu**

Örnek olarak eğitim politikacılarını ele alalım. Millî Eğitim Bakanlarının eğitim sosyoloğu, eğitim psikoloğu olmaları şart değildir. Ancak, eğitim sosyoloğlarının, eğitim psikoloğlarının meydana koydukları gerçekleri tanımaları gerektir.

Bu bilgileri nerede bulacağız? Ne rede bulabilirsek orada! Demek oluyor ki, iş dönüp dolaşıp bilim adamlarını tanımaya varıyor. Bunu yapabilen memleketler değer ahlâkı sağlam olan memleketlerdir.

Şu olay üzerinde durmaya değer. Mısırlı Mehmet Ali'ye sormuşlar, Mısır'ı nasıl idare edersin, diye. O da Mısır'ı ben idare etmem. Ben ümmî adamım. İdare edecek olanları seçerim. Onlar idare ederler, demiş. Anlaşıyor işte, Mısırlı Mehmet Ali'nin başarı sırrı bu değer tanıma ahlâkıdır.

Bundan kırk yıl kadar önce İstanbul gazetelerinden biri bir anket yapmıştı. Atatürk'ün en büyük eseri nedir, diye. Herkes bir türlü cevap vermişti. Bana da sormuşlardı. Ben de Atatürk'ün en büyük eseri Türk milletinin yaşama iradesine inanmasıdır, demiştim. Bu mülâkattan bir kaç yıl sonra Afganistan emiri Emanullah Han da Atatürk'ün yaptığı devrimleri Afganistanda yapmak istedi. Ancak, canını kurtarmak için uçakla kaçmak zorunda kaldı.

Toplumların kalkınması için yapıcılara, yaratıcılara ihtiyacı vardır. Bu yapıcılardan, yaratıcılardan yararlanabilmek için de onların değerlerini tanımak gerektir. Türk milleti Atatürk'ün değerini tanımasaydı, Atatürk devrimleri olmazdı, Atatürk de Türk mil-

letinin değerini tanımasaydı, o devrimler yine olmazdı.

Türkiye bu değer ahlâkı bakımından ne durumdadır? Bu soruya doğrudan doğruya karşılık veremiyorum. Yalnız başımdan geçen bir olayı bura da anlatacağım. Siz de bilyo'sunuz, Ankara'da İlahiyet Fakültesi diye bir fakülte vardır. Bu fakültenin içinde Türk ve İslâm sanatları tarihi enstitüsü diye bir de enstitü vardır. Bu enstitü kurulduğundan beri ben orada üyeyim. Bundan birkaç yıl önce enstitü kendi konusu ile ilgili olarak milletlerarası bir kongre toplamaya karar verdi. Hazırlıklara başlandı. İlgili kurumlara, kişilere mektuplar gönderildi. Enstitünün idare kurumunda da üye bulunuyordum. Yabancılarla karşı görüşüm, biz de kendimizi göstereyim diye çalışmaya başladım. Türk sanatlarında kendi görüşümü açıklayan üç bildiri ile kongreye katıldım. Konularım şunlardı: Türk hat talihinin antropomorfik kaynakları.

Türk klasik sanatlarının sürrealistliği, Karagözün estetiği. Bu üç bildirinin üçü de orijinal denilebilecek bir nitelikte çalışmaları. Enstitü bir kongre hazırlık komisyonu seçti. Üç üye den mürekkepti. Hiç birinin plâstik sanatlarla doğrudan doğruya ilgili yoktu. Sanatçı, estetikçi, sosyolog, psikolog değildiler. Üç bildirim için kararlarını verdiler. Birinciyi kabul ettiler. İkinciyi, üçüncüyü reddettiler. Sebebi ne imiş? Kongrenin konusuna uyuyor imiş! Demek oluyor ki, bütün hayatında Karagöz estetiği ile uğraşan, bu konuda birçok yazı yazan, iki de kitap yayınlayan ben bunu düşünme memişim de konu ile ilgili olmayan memişim üyeleri bile düşünmüşler!

İşte politikacılar dönüp dolaşıp adam tanıma noktasına geliyor. Öyle bir memleket ki yapıcılarını, yaratıcılarını ilçe tanıyor, o memleket kalkınır. Öyle bir memleket ki değerlerini tanımayan, o memleket kalkınamaz. Gençliğimde okuduğum Fransızca bir kitabın adını hiç unutmam: «Cemiyet meselesi bir ahlâk meselesidir.» Eğer Türkiyede bir politika buhranı varsa bunun sebebi ahlâk buhranıdır. Ahlâk buhranı neden olur? Onun da sebebi var. Üzerinde durmak gerek.

**Boğaziçi Üniversitesi**

**Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi**

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanhisi

**İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu**



BLTWRTO200406